

KRONIKA

Na prowincji w Królestwie z początkiem roku rs. 12 (złp. 30); kwartalnie rs. 3 (złp. 20). W Cesarstwie też sama opłata, co na prowincji w Królestwie, z dodaniem rs. 4 rocznie lub 1 kwartalnie za koperty.

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Jutro Niepokalane Poczęcie Najśw. MARIJ Panny. Wschód słońca o g. 7 m. 58. — Zach. o g. 3 m. 46.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskiej-Przedmieście w domu Nr 391, naprzeciw Saskiego placu.

Dzisiaj rano stopni ciepła 0, wczoraj w poł. ciepła 1. Wysokość wody na Wiśle stop 5 cali 10.

Jutro uroczyste Święto, Kronika nie wyjdzie.

Jutro w kościele po-Paulińskim-Sgo. Ducha przypada doroczny Odpust ośmiodniowy Niepokalanego Poczęcia N. P. MARIJ PANNY. Uroczystość ta odbywać się będzie zwykłym obrzędem odpustów kościoła.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W dniu onegdajszym z powodu przzerwiedzenia się kry, od rana rozpoczęto przewozić i takowy przez cały dzień do zmroku kontynuowano. — Wczoraj po południu most już został postawionym.

* *Kodex Kadłubkowy.* Donosiliśmy, pamiętamy, w roku zeszłym o nieznanym papierowym Kodexie Kadłubka, który posiadał ksiądz Małyszewicz, proboszcz w Niewodnicy, pod Białymstokiem (Kronika z roku 1857 Nr. 112). Oglaszaliśmy tę wiadomość li tylko dla uczonych, bez innego więcej celu. Niespodziewaliśmy się jednak, że ogłoszeniem naszym otworzymy drogę owemu Kodexowi do bogatej ksiąznicy, która w Galicji zakłada na wielką skalę zacny miłośnik rzeczy ojczyźstych, Wiktor Baworowski. Uczony ten mąż wszedł w korespondencję z księdzem Małyszewiczem i kodex nabył. Żeśmy ten kodex jakiś czas mieli w naszych rękach, ztąd obok wiadomości gdzie teraz się znajduje, sadzimy, że nie od rzeczy będzie, skoro go lepiej opiszemy. Opisy wszystkich kodexów źródeł naszej historii, bardzo dokładne, zrobił August Bielowski w swoim dziele: „Wstęp krytyczny”. Oczywiście, opisu Kodexu naszego tam nie ma, bo dopiero teraz wynurzył się na świat, a że ciekawi być mogą ludzie naukowcy, którzy Kodexu niewiedzieli, jaka jego powierzchowność, a ztąd, jaka jego może być wartość, powiemy tutaj jeszcze na zakończenie o tym kodexie słów kilka.

Nasz tedy świeżo odkryty rękopism Ka-

dłubka jest kopja, a to jedną z najpóźniejszych. Sam profesor Cwierzowicz, dawny jego z wieku XVIII właściciel, mówi w dopisku: „non est ipsum originale, vero transsumptum”. Pismo, nosi na sobie wszelkie cechy naśladowstwa i odpisu w wieku XVII sporządzonego, albowiem grafika XV i XVI wieku, dalej nie sięga nad pierwszy dziesiątek lat wieku XVI, około roku 1510 już się waha między frakturą gotycką a italicą wieku XVIIgo. Rękopism zaś Kroniki Kadłubkowej pisaną italicą w wielu słowach, odnawiany i mazany ręką może Cwierzowicza, nie ma cech starożytności, jak to dowodził ksiądz Małyszewicz. Nadto, capitula w nim liczbowane, a epistolae odróżniane, prawdopodobnie więc kopista zasilał się drukowanym wydaniem Kroniki w Dobromilu: że zaś miał wydanie Kroniki Miechowity przed sobą, o tem przekonywa tekst na ostatniej stronie rękopismu domieszczony. Wprawdzie Cwierzowicz na pierwszej karcie napisał o rękopiśmie, o czem już mówiliśmy w pierwszym artykule naszym, że jest ponderose estimandus et non leviter taxandus, ale te słowa widać stosują się nie do materialnej strony rękopismu, ale do osoby Wincen-tego. Malowania głosek też nie są ważne. Zdawało się z opisu, że będą tutaj tak zwane *inicyjały*, *floresy*, które cechują większą część kodexów po wiek XVI wykonanych, a tymczasem okazało się, że pierwsza tylko głoska T w początku Kroniki, w wyrazach *Tres tribus*, różnym kolorem jest nakreślona; na tem poczyna się i kończy całe malowanie, gdyż wszystkie dalsze początkowe głoski, czerwono piórem pisane, z wyjątkiem tylko dwóch tytułków, brudno niebieskim kolorem kreślonych, co wszystko jeszcze kodexowego malowania nie stanowi. Wreszcie przy rękopiśmie nie było inkunabułów, to jest genety i ewangelji św. Mateusza, o czem wspominał ksiądz Małyszewicz w liście do nas. Z owych to powodów i ce-

na, która kładł dzisiejszy właściciel na ów kodex to jest złp. 2,000, zdawała się nam przesadzona, w czem i ksiądz Małyszewicz dał się nareszcie przekonac.

Korespondencja z Paryża.

Dnia 30 listopada 1858 r.

Skończyłem rok nieprzerwanych usiłowań i pracy, poświęconych na usługi publiczności czytającej Kronikę Warszawską — służyłem pilnie, wiernie i trzeźwo, starałem się o jej zabawę i korzyść; chodziłem po całym świecie szukając dla niej pokarmu, *quaerens cibum* — a odwracając dziś ostatnią kartę mojego rocznika, pytam się siebie: *quid mihi?*... czy wyszedłem choćby na jeden cal z pośredka tego tłumu służby? na który, trudna do zaspokojenia publiczność, ani okiem nawet rzucić nie raczy — czy to moje biedne Y greckie, co wyciąga w górę suche swoje ramiona i w niebogłose woła o pobłażanie i względy — czy to Y greckie wpadło chociaż jednemu z czytelników w oko? chociaż jednemu zostało w pamięci? czy skończywszy ten rok gawędy, chociaż jedna dusza, zapragnie znowu mię spotkać na kartach Kroniki? *That is the question!*

Próżno się kłopotujesz mój bracie, powiada mi ucho, tajemniczy głos jakiś! Pamiętaj na te słowa poety...

Ze kłoby chciał wszystkiego rozumem dochodzić, i umrze, a nie będzie umiał w to ugodzić...

Rok jeden dopiero służąc publiczności, myślisz żeś już dopełnił nadzwyczajnych rzeczy — żeś położył niesłychane jakieś zasługi — i że masz prawo do wdzięczności, do pamięci! Popatrz no do koła siebie, spojrzaj na tych, co zęby na tej usłudze zjedli, co wiek cały przeżyli pod tą liberją, i zapytaj ich, co na tem zyskali? zapytaj publiczności, co myśli o nich? a zobaczysz, jak ci zaraz pierwszy lepszy, co się wyrwie z tłumu, bryźnie-

nam z taką prawdą odegrany, że sam za niejedną długą rolę potrafiłby starczyć. Nie będziemy rozbierać poszczególnych miejsc; dość na jednym, z niego już można powziąć wyobrażenie czem cała gra była.

Pan Swieszewski swoją rolę oddał starannie, widocznie wziął się do niej z zamiłowaniem i rozmysłem. Ponieważ ten młody artysta posiada niezaprzeczone zdolności sceniczne, ponieważ widzimy w grze jego usilność i staranie się, winniśmy mu oprócz zasłużonej pochwały, parę uwag w drobnych odcieniach, które jakkolwiek nie psują całości gry, inaczey oddane mogłyby mu naszem zdaniem większe jeszcze zjednać powodzenie, niżeli to ma miejsce dotąd. I tak w scenie trzeciej aktu 4 z intendentem zamku Sturmem, kiedy ten ostatni robi uwagę że zapłacone przez hr. Zygmunta po którym Franz odziedziczył majątek 80,000 zł. reńskich za obraz Spiegła, jest przesadnym wynagrodzeniem; Franz uderzony nagłą myślą zapytuje się Sturma wyrazistym giestem czy hrabia Zygmunt nie miał trochę pomieszania zwysłów. Jakaż w tem jest prawda że hrabia Zygmunt zapisał Franzowi cały swój majątek, w tem nie ma dlań nic dziwnego, to było koniecznym, wpływającym z naturalnego porządku rzeczy, ale legowanie dla Spiegła tak małej stosunkowo summy wydaje się już Franzowi dowodem obłąkania. Owóż skutek pieniędzy, je-

Przegląd Teatralny.

TEATR ROZMAITOŚCI.

Kamień Probierczy, komedia w 5ciu aktach z francuzkiego pp. E. Augier i J. Sandeau tłumaczona.

(Dokończenie).

(Patrz Nr. Kroniki 324.)

Sztuka sama, straciła w tłumaczeniu polskim trochę ze swojego ożywienia, wiele z dowcipu. Nie winimy w tem tłumacza, ale natury wyłączne dwóch języków. W każdym razie jest ona jedną z lepszych przedstawionych na scenie naszej, i wartość jej usprawiedliwia powodzenie, bo już było cztery przedstawień całkowicie pełnych.

Sztuka ta w ogóle dobrze była odegrana.

Dwie pierwszorzędne role dwóch artystów tak sprzecznych charakterami Franza muzyka i Spiegła malarza, odegrali panowie Swieszewski i Królikowski.

Pan Królikowski Spiegła rolę pojął dobrze. Jest to sobie uczciwy artysta, rozmówiony w swojej sztuce, wierzący w nią, ale nie sięgający do wyżyn geniuszu do których czuje że nie dorósł wzrostem. Widzi świat takim jak jest, ocenia ludzi i kocha ich po swojemu, niema w nim ani zawiści, ani zazdrości niewczesnej, a pojął że praca jest obowiązkiem.

Zdolny do wysokich poświęceń, bo miłość dla Fryderyki poświęca jej szczęściu, gdy widzi że taż kocha Wagnera, nie pragnie wyjść ze swojego świata, pieniądz nie w nim nie zmienia, pozostawiając go takim jakim był dawniej, wesołym, nieokrzesanym, górującym sercem nad głową, drwiącym aż do szorstkości ze świata i wymagań jego. Szczera to i prosta natura artystyczna i taka chciał ją mieć Augier, przynajmniej o ile ze sztuki jego i przedmowy do niej dorozumieć się można, Gra pana Królikowskiego wszędzie dobrze obmyślona i wydana, w wielu miejscach dochodzi do wysokiego stopnia artystycznej doskonałości. Daje się to widzieć szczególnie w monologu Spiegła w akcie I szym kiedy ten ostatni dowiaduje się o miłości Fryderyki dla Wagnera. Nie mówimy już o wyrazach bo to wszędzie wypowiedziane, z wielkim rozumem z pojęciem, ale gra niema pana Królikowskiego, potrafi tam zająć nawet niebardzo ważnych na te najmniej przystępne dla ogółu oznaki. Staje chwilę nie wiedząc co z sobą zrobić, choć sam jest w pokoju, wstydzi się sam siebie, stara się ukryć lzy gwałtem ciskające się do oczu, machinalnie zapina i odpina tużurek, potem idzie do obrazu, nie może znaleźć farb, palety, penzli, a pogwizduje sobie z lekka jakby dla nadania sobie kontensu nie wiedząc o tem. Może się mylimy w naszem zdaniu, ale ten monolog wydał się

w oczy t6m zapytaniem:—Jak si6 zowie? Kto go rodzi? Prawda, wierutna prawda—bij6 si6 w piersi i powiadam pokornie: mea culpa!

Wszak6e oto w t6j chwili widz6e wlasnie przyklad: oto czlowiek, co pi6cdziesiat lat z g6r6 słuzył publiczności niez mordowan6 r6k6, ka6dego dnia prawie przynosił j6j now6 żywno6c, nowy pokarm, now6 rozrywk6—a dzi6, kiedy nad tym niez mordowanym kmieciem z publicznej roli—zamkn6ła si6 mogiła; kiedy kolega i przyjaciel, wyst6puje aby uczci6 pamie6 j6go, i w kilku s6wach przemawia do serca słuhaaczy—oni z zadziwieniem pyt6j6 do koła—kto jest 6w zinarly przyjaciel pana Naudet'a? kto jest 6w Boissonade, o kt6rym tak pi6knie napisane wspomnienia, odczytał stały sekretarz akademji:—Des inscriptions et Belles lettres, na posiedzeniu Instytutu 12go listopada.

Praca ta wi6c dziennikarsko-kronikarska, praca kończ6ca si6 dzisiaj, a rozpoczyn6ca si6 na jutrz, nieustaj6ca, niewyczerpana, nieskończona praca Penelopy, jest to najniewdzi6czniejsza zarazem praca—co to znaczy dla czyt6j6cej publiczności, dla tego nowo6ytnego Minotaura, kto jest Paweł czy Gaweł co si6 podpisuje u spodu? co j6 to ma ochodzi6, ile go to kosztowało pracy, zaj6cia, nauki, by zdoby6 nakoniec sposobno6c, zabawienia j6j na chwilk6? co j6 to wszystko obchodzi? Je6eli zabawny jeste6, t6m lepiej dla ciebie i dla ni6j—a je6eli nudny, to cho6by6 był jak kr6l Szloma m6dry, to ci6 nawet na pr6g łask swoich nie pu6ci!

Publiczno6c jest jak 6w anglik znajomy Vernet, co go nudził bez ustanku, prosz6c, aby w jakim6 lichym Albumie narysował mu konika, a kiedy wielki ten artysta, w kilku poci6gni6ciach 6ł6wka, zrobił mu nakoniec jakie6 licha siedz6ce na koniu pełnym życia i ruchu, zadziwił si6 przestraszony wyspiarz usłysz6wszy 6e Vernet 6adał od niego kilkaset frank6w—„O! wykrzykn6ł po swojemu, ale6z to pana kilka sekund zaledwie kosztowało pracy?—Prawda, odpowiedział mu mistrz pow6żnie, ale, aby tak zrobi6 w kilka sekund, kosztowało mi6 to trzydzi6ci lat trudu, zreszt6, dla zartu jedynie, 6adałem zapłaty, we6 to pan na pamiatk6 Vernet'a i bywaj mi zdr6w przychodniu z zamorza!!

Kt66z kiedy z czytelnik6w Debat6w kt6rych jednym z najpracowitszych redaktor6w był nieboszczyk Boissonade, kto troszczył si6 o to, 6e czlowiek ten, była to biblioteka i erudycja chodz6ca? 6e on pisał po grecku i po łacinnie, jak gdy by si6 wychował w Atenach i urodził w Rzymie?... Wielu6z to z nich wolało mo6e słuha6 na t6m samym posiedzeniu 12go listopada: zdania sprawy o pracach akademji francuzkiej w Atenach, przez p. Guigniaut ni6z tego wspomnienia 6 skromnym i uczonym redaktorze Debat6w. Wi6cej ich zaj6ły

dna z cech posiadania, sze66liwemu nabywcy skarb6w zdaje si6 6e one przyrosły do niego, 6e ma je od urodzenia. A w grze pana Swieszewskiego ust6p przeszedł bardzo nieznacznie, przynajmniej nie s6dzimy 6eby wi6kszo6c widz6w kt6ra nie czytała pewno sztuki potrafiła w tem miejscu dokł6dnie oceni6 my6l autora.

Powt6re zauw6żali6my 6e pan Swieszewski, w miejscach maj6cych wyraż6c gniew, 6burzenie, lub inne jakie podobnego rodzaju uczucie, przechodz6c do ni6szej skali g6osu, 6pieszy si6 z wyrazami jak gdyby je chciał czempredz6j wyrzuci6 z piersi. Ta szybka mowa jest dobra, ale nie zawsze. A w ka6dym razie nie mo6na jednego i tego samego charakteru wszystkim takim miejscom nadawa6, tutaj cieniowanie koniecznie jest potrzebnem. Zawsze jednak panu Swieszewskiemu nale6y si6 zasługa 6e dobrze odegrał rol6 trudn6 i niewdzi6czn6 poniek6d.

Rol6 prze6ytych 6wiat6wc6w najw6l6ciwszemi mo6na powiedzi6c s6 dla talentu pana 66łkowskiego. Na tem polu zebrał on najpi6kniejsze swoje laury sceniczne. Rola barona nale6y do t6j samej kategorii, ni6 wi6c dziwnego 6e znakomity artysta dor6wnał w ni6j sam sobie. Z pana 66łkowskiego powinni arty6ci bra6 wz6r, jak pojmo wa6c nale6y postacie pan6w, tak zwanych ludzi wielkiego 6wiata. W grze j6go niemasz jednej fałszywej nu-

mo6e pi6kne i po6zyteczne, archeologiczno-geograficzne prace m6dych wychowańc6w szkoły normalnej. pp. Heysey'a, Perrota i Hinstin'a, i ich pamiatniki: o Akarnanji, o wyspach archipelagu Thasos i Kreeie—ni6 cała nauka i erudycja zmarłego Boissonade'a. Niemasz wi6c tu co lamentowa6 i narzeka6, potrzeba schyli6 g6ow6 i pobo6nie przyj6c ten wyrok6 obecno6c (actualit6) jest dzi6 wszystkim, jest dusz6 naszego czasu!

Obecno6c naprzyki6d: Jest to przeciecie kanału Suezkiego. Artykuły wi6c o t6m przedsi6w6w6ciu pisane i wiadomo6ci wszelkiego rodzaju, poszukiwane s6 chciwie. Ka6den co podpisuje lub niepodpisuje na akcje t6j kompanji 6wiata—chce wiedzi6c wszystko co si6 t6j sprawy dotyczy. P. Ferdynand de Lesseps, wielki przedsi6berca, niez mordowany promotor t6j sprawy, jest to bohater dnia dzisiejszego, prawdziwe wcielenie obecno6ci!

Widzialem z dziennik6w, 6e i u was nie obeszło si6 bez wielkiej sympatji, dla tak pi6knej my6li i dla tak wytrwalego charakteru p. de Lesseps—spodziewam si6 wi6c 6e nie odrzeczy tu b6dzie poda6 waszej publiczności, w kilku s6wach skre6lon6 biografi6 tego czlowieka.

Ferdynand de Lesseps nale6y do rodziny, kt6ra niepospolite zaj6ła miejsce w historii ostatnich czas6w swojego kraju. Ojciec j6go, hr. Mateusz, jest to 6w konsul jeneralny i pełnomocnik francuzki w Egipcie, kt6ry tyle si6 odznaczył po odwojecie wojska w 1804 r. w po6ród zaburzeń, jakie wybuchły w Kairze okoł6 t6j epoki i w po6ród oporu jaki wladza turecka znalazła w ludności arabskiej—bunt i domowa wojna stały si6 rzecz6 powszedni6 w Kairze. W jednej z takich zamieszek p. Mateusz de Lesseps ochronił w sw6m mieszkaniu i energiczn6m post6powaniem ocalił życie temu, kt6ry b6d6c w6wczas pułkownikiem tureckiego wojska, został p66niej samowladnym panem Egiptu—Mechmetowi Ali!

T6d to pochodzi6 stosunki Lesseps6w, z panuj6c6 rodzin6 w Egipcie—i ta stała i niezmienna przyj66, kt6r6 tak 6wiecie dochowali dla nich synowie Mechmeta-Ali. Hr. Mateusz, zostawił 6ech syn6w i c6rk6, najstarszy Teodor, jest dzi6 pełnomocnym ministrem t6j klasy i dyrektorem konsulatu w ministerjum spraw zagranicznych, po nim nast6puje Ferdynand, a najm6dzy jest Juljusz, agent Tunetańskiego Beja we Francji. C6rka po6lubiona została doktorowi Cabarrus, synowi znami6niny pani Tallien i najwi6kszemu z przyjaciel6w Emila Girardin'a.

Powiedzmy tu s6wko o stryju ich, Janie-Chrzecieliu Lesseps—towarzysz niefortunn6j wyprawy okoł6 6wiata p. de Lapeyrouse, wyprawiony od niego z Petropawłowska w Kamczatce, z depe6zami do kr6la Ludwika XVIgo—przywi66ł 6n ostatni6 wie6c 6 sławnym owym 66glarzu do Francji i był

ty. Zachowania, postawy, giestu 6adnego nie zaparłby si6 6aden ze 6wiat6wc6w; dla pana 66łkowskiego najwi6sze sze6ble towarzystwa nie s6 obcemi, szukał 6n na nich swoich wzor6w i potrafi ci6gn6c z nich u6ytek. A r6dzimy dla tego zapatrywa6 si6 na niego w tym wzgl6dzie, 6e nie zawsze salon, znajduje u nas godnych dla siebie przedstawicieli. Je6eli teatr ma wplyw wywier6c, to jedynie przez prawd6 jak6 w nim b6dziem widzieli. Je6eli jednostka pozna si6 w typie, to moralno6c wypowiedziana b6dzie wplywa6 na ni6, przeciwnie za6 si6 stanie, je6eli hrabia lub baron spotka si6 na scenie ze 6mie6znej karykaturze kt6ra doń 6adnego nie ma podobieństwa. —W66znem to jest szczeg6lniej dla artyst6w odgrywaj6cych rol6 pierwszych kochank6w, kt6rzy powinni zna6, 6e tak powiem, na palcach, 6wiat, kt6rego s6 po wi6kszej cz66ci przedstawicielami na scenie.

Pani Rakiewiczowa w roli Fryderyki drugi raz dopiero wyst6powała na scenie naszej, ale nie zdaje nam si6 6eby ta rola była zupełnie w6l6ciw6 j6j zdolnościom, bo nie m6wi6c ju6z 6 cał6ci, w najw666niejszym miejscu, w scenie koñcowej, artystka zupełnie chybiła efektu. Ta Fryderyka wydawała nam si6 zimn6 i oboj6tn6, g6os wprawdzie słu6zyli6my, ale z serca ni6 nie szło, wi6c i do serca ni6 wnikało. Pani Rakiewiczowa ma wiele przymiot6w po66danych w artystce

jedynym czlowiekiem kt6ry ocalał z t6j smutnej wyprawy. Syn j6go jest dzi6 konsulem jeneralnym w Bejrucie.

Wr66cmy do p. Ferdynanda Lesseps'a. Rozpocz6ł 6n swój dyplomatyczny zaw6d w Kairze w 1818 r. jako Elève consul; mianowany wkr6tce konsulem, i konsulem jeneralnym, przeniesiony został do Malagi i do Barcelony, gdzie w 1842 r. energj6 swoj6 i przytomno6ci6 umysłu, poskromił rewolucyjny wybuch tego miasta, ocalał fortun6 i życie swoich w66rodak6w, osiadłych w tym kraju i cał6j rodziny kapitana jeneralnego, kt6r6 osłaniaj6c wlasn6 os6b6 i odwag6, przeprowadził przez całe miasto do portu, w66ród wzburzonego po6p6lstwa. Nikt dot6d nie zapomni6ł tutaj i w Hiszpanji, ani tego post6powania p. Lesseps'a, ani wdzi6czności publicznej, kt6ra je wynagrodziła tak rozg666nie w swym czasie.

W r. 1848 mianowany naprz6d pełnomocnym ministrem w Madrycie, gdzie wkr6tce zast6piony został przez xi6cia Napoleona, udaje si6 nakoniec z nadwyzczaj6c6 missj6 do Rzymu. Wiadomo jest w66ród jakich to okoliczno6ci6 złożył 6n swój urz6d i udał si6 do Egiptu, gdzie odt6d zostawał ci6gle a6 do t6j chwili.

Opozycja kt6r6 wielki pomysł pana Lesseps'a spotkał w rz6dzie angielskim, wytrwalo6c j6go, powszechn6 sympatja, i otrzymany nakoniec skutek usiłow6ni i pracy, wysoko dzi6 postawiły j6go os6b6, a jakiez miejsce gotuje mu przyszł6c, je6eli B6g uwieńczy to wielkie j6go dzieł6: kanał Suezki! Dwie6ci6 milion6w pierwszego podpisu akcji, pokryte zostały dzisiaj w samym Pary6u tylko i dowodz6 jasnie, jakie echo znalazło tu przedsi6w6w6cie 6miał6 Lesseps'a we Francji!

Obecno6c jeszcze — jest to sprawa wytoczona panu Montalembertowi przez urz6d publiczny, przed s6dem 66j izby poprawczej policji, za j6go artykuł tak kol6cy i 6miały, umieszczone w korespondencji pod tytuł6m „Anglicy w Indjach“ 6 czem ju6z wiecie z dziennik6w. Sprawa ta rozwi6zała si6 24go tego miesi6ca, pot6pieniem sławnego m6wcy, na 6 miesi6cy wi6zienia i trzy tysi6ce frank6w—a gerens dziennika *Korrespondenta* p. Douniol, skazany został na miesi6c wi6zienia i na 1000 frank6w grzywny—obrona powierzona była pp. Berry6r i Dufaure; przytomni t6j sessji opatrzeni biletami powiadaj6, 6e tym razem p. Dufaure, logik6, 6ci66ci6 i moc6 argument6w i dykcji, przeszedł Berry6ra—partja legitymist6wa była nieobecna prawie, za to Orleani6ci najwi6kszych swoich po6li przedstawicieli; Thiers, Broglie, Villemain, Odillon Barrot i t. d. Były przytomne r6wniez: 6ona pana Montalemberta i c6rka j6go vice-brabina de Meaux z m6zem.

Tego wyroku ka6dy si6 tu spodziewał, a je6eli s6d kassacyjny, apelacj6 odrzuci, to najsmutniejszym tego wypadkiem b6dzie to, i6 pot6pienie

wl6aszcz6 w rodzaju r6l kt6remu si6 po6wi6ciła, ma ona wi6cej od tego wszystkiego, bo sympatj6 publiczności, kt6ra zyskała od pierwszego razu wyst6pienia. Łatwiejsza wi6c j6j droga ni6 innym byleby chciała korzysta6 z rad i uwag do6wiadczeni6w artyst6w naszych, kt6rzy 6yczliwi 6 dobro sceny, z ka6dego j6j powodzenia cieszy6 si6 b6d6. Rol6 przedewszystkiem trzeba studjowa6 i zamiłowa6 si6 w ni6j, trzeba wnika6 w g6ł6b my6li autora i stara6 si6 odda6 wszystkie odcieñnia jakie 6n pragn6ł uwydatni6. A przedewszystkiem trzeba tak si6 wdroy6c w charakter studjowany, 6eby wyst6piwszy na scen6 nie mie6 innych my6li, innych uczu6, tylko my6li i uczucia os6by przedstawianej. Kto w rol6 swoj6 ni6 uwierzył, w tego gr6 ni6 uwierz6 nigdy widzowie.

Panna Dutkiewicz6wna w roli margrabiny wywi6zała si6 do6c sze66liwie. Panna Ziwołka, w mał6j swojej rolee naiwn6 jest w miar6, cho6iaz troch6 zbyt mał6 dbała 6 ruchy zewn6trzne. Trzeba pamiat6c 6e to jest c6rka margrabiny, panna 6yj6ca w najwi6szym 6wiecie arystokratycznym i w kt6rej naiwno6c a nawet g6upstwo nigdy w gminno6c przechodzi6 nie powinny. Zreszt6 panna Ziwołka jest pocz6tkuj6c6, i baczac na to nie mo6ra 6d ni6j 6ada6 zbyt wiele.

W tym miejscu znajduje si6 kilka drobnych uwag, kt6re nie s6dymy 6e warto6c w tym miejscu przytocz6c.

dzisiejsze postawi p. Montalemberta, pod rozporządzeniem nowego prawa, o środkach administracyjnych względem potępionych, takiej kary wykroczeń.

— Ale zostawmy na stronie smutne te uwagi, a pędźmy z innymi w stronę gdzie nas nowa powołuje obecność.

Obecność teatrów — dwa miesiące już blisko, jakieśmy ani zajrzeli za paryżkie kulisy, przelećmy więc dziś nad niemi balonem tylko, który o to nas czeka u progu. Mało wybranych!! Zapowiadam to wam naprzód — patrzcie tam w łacińskim wydziale miasta, *Odeon* jakby z rękawa sypie nowymi sztukami; Frontynu chory (*Frontin malade*) 1 akt Jul. Viardo, i *dela Modé léne* — końska mucha (*la Mouche du Coche*) 1 akt Marka Monnier, *Veus Milo*, 3 akty komedji wierszem Lud. d'Assas — *Wola córki* (*Ce que fille veut*) 1 akt Lud. Halévy — i nakoniec *Helena Peyron*, dramat w 5ciu aktach!!! wierszem!!! Panie zmiłuj się nad nami! Lud. Bouilhet. — Pierwszą produkcję — poczynając od talenta! to też jak mówi polskie przysłowie: „Pierwsze koty za płoty.” Lećmy dalej czytelniku kochany. — W *Palais Royal*: Puncz *Grassot'a* nazywa się to a propos w 1 akcie, *Grangé i Delacour* słusznie ktoś powiedział „*c'est un mal a propos*” znamie kawowe (*grain de café, jak grain de beauté*). Bo o to rzecz cała chodzi w trzech aktach tej sztuki, napisanej na pierwsze wystąpienie aktora *Pradeau*. I sławna to jest rzecz to *kawowe znamie*, kiedy publiczność niewymyślna przeciw w *Palais Royal*, nie pozwoliła dokończyć jęj nawet — *pax eis!* — *chez une petite dame*, szuflada dla *Ravela* — 1 akt Alb. Monnier i Ed. Martin, *Ravel* pomyłka wpada do wielkiej pani, biorąc ją naturalnie za jakąś kamelję — reszty się łatwo domyśleć — a więc lećmy dalej.

W wielkiej operze słyszycie straszne oklaski, osypują one nową tanecznicę pannę *Livry*, przez zapal narodowy, francuzi by ją radzi wynieść pod niebiosa, ale niestety! lećmy dalej!

Nie zachodźmy nawet do teatru *de la Gaite*, który tak się nazywa właśnie dla tego że wiecznie szlocha i płacze — gotowibyśmy równie rozplakać się z rozszochanemi szwaczkami i t. d., słuchając tego straszego drammatu, *Trzesawisko wierzbowe* (*la marnière des Saules*) którego sam tytuł już daje trzęsączkę — a kiedy pomysle że to zlepiły ręce bez głowy pp. Alf. Brol i Kar. Lemaitre... Lećmy dalej!!

Zatrzymajmy się na chwile w *Gymnase*, bo tam stary *Scribe* pożyczyl swego imienia, tylko imienia, by ochrzcić 5 aktów komedji p. *Boisseux*, pod tytułem *Wigilja Regencji* (*Trois Maupin ou la Veille de la Régence*) — lećmy dalej!!

Słyszycie jak tam w teatrze francuzkim przyklaskują *Rzymianie* (*la Claque*) — jest to powodzenie *pełne szacunku* (*succés d'estime*) jakie spotkało nową sztukę, słynnego korespondenta *de l'Independance Belge*, niegdys *Juljusza Lecomte*, pod tytułem: *le Luxe* — nie światło, ale błyskotki, nie komedja ale zgrabna frazka. Lećmy dalej!

A zatrzymajmy się ostatecznie w *Vaudevillu*, gdzie *Octave Feuillet*, wyprowadził w poniedziałek na scenę swoje *Milostki ubogiego młodzieńca* (*Roman d'un jeune homme pauvre*). Znaćcie zapewne śliczną tę powiastkę z *Revue de deux monde*, nie ma więc co wam rozprawić o sztuce — powiedzmy tylko, że powodzenie jęj było niezmiernie i będzie to zapewne jedyne, wielkie i stałe powodzenie sceniczne tej zimy w Paryżu.

Latając tak po teatrach, widzę że zgnubił nowe książki trzymane dla was właśnie pod pachą, do przyszłego więc listu zostawiam rzecz o tym, bo trzeba kupić i przeczytać.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

Telegramy.

Londyn 3 grudnia. Pocztą lądową z *Bombay* 9 listopada nadeszły raporty donoszą, że ruch handlowy dowozowy i wywozowy, jest bardzo pomyślny.

Statek *Kanguru* przybył z *New-Yorku* z wiadomościami z dnia 20 listopada. Biega tam wieść, że mocarstwa zachodnie zamierzają z *Kuby* i *Portico* zrobić w pól niezawisłe Królestwo.

Paryż 3 grudnia (wieczór). Dzisiejszy *Moniteur* donosi, że hrabia *Montalembert* podał się do *appellacji* po otrzymaniu wiadomości, że *Cesarz* darował mu zupełnie kary przez sąd zawyrokowaną. Sady będą miały do rozstrzygnięcia kwestję, którą ta *appellacja* wywoła. *Moniteur* ogłasza protestację p. *Montalembert*, w której po-

wiedziano: Złożyłem *appellację* w terminie prawem przepisany, żadna władza we *Francji* nie ma dotąd prawa darowania kary, która jeszcze nie jest przez wszystkie instancje sądowe zatwierdzoną. Ja należę do liczby tych, którzy jeszcze dotąd wierzą w prawo i nie przyjmują łaski.

Marsylja 1 grudnia. Paroływ pocztowy z *Konstantynopola* 24 listopada przybył do naszego portu. Wszystkie listy z *Kandji* potwierdzają wiadomość, że *agitacja* coraz się wzmacnia, w skutku pogwałcenia przyrzeczeń rządu. Lud zakupuje broń i amunicję. Sami pasza obawiając się powszechnego powstania, zażądał znacznych posiłków.

— Rząd turecki zamierza powiększyć podatki w państwie, zwłaszcza podatek od tytoniu i wprowadzić nowy podatek gruntowy.

Madryt 1 grudnia. Królowa zagaiła dziś osobiscie posiedzenia kortezów. Jęj *K. Mość* została przyjęta z najwyższym zapalem ze strony kortezów i ludu. (Ind. Belge.)

A. N. G. L. J. A.
Londyn 1 Grudnia. Wczoraj Jęj *Kr. Mość* pomimo burzy i deszczu, odbywała przegląd części wojska stojącego w *Aldershott*, a wieczorem wróciła do *Windsor*.

Pan *Montalembert* pisze dziś w *dzienniku Times* do swoich przyjaciół w *Anglii*, aby zaniechali zamiaru zbierania składowki na zapłacenie 3000 fr. kary przez sąd przeciw niemu zawyrokowanej.

Deputacja występująca w imieniu 300 najznakomitszych domów handlowych, przedstawiła się wczoraj lordów *Derby* z prośbą, aby rząd się przychylił do prośby *sir Jakóba Brooke* i odkupiwszy od niego jego państwo *Sarawak* na wyspie *Borneo*, wcielił takowe do posiadłości *Anglii*. Pierwszy minister udzielił jęj odmowną odpowiedź. Lord *Derby* uczynił uwagę, że takie uświęcenie tego rodzaju przedsięwzięć, byłoby na przyszłość niebezpiecznym przykładem. Prócz tego nie ma pewności, czy *sir James Brooke* ma prawo odstąpić komubądź swoje tytuły do posiadłości *Sarawaku*, a nakoniec rząd *angielski* przeciwny jest wszelkiemu powiększeniu terytorjum *Anglii*.

Most *Victorja* w *Montréal* w *Kanadzie*, największa tego rodzaju budowla w całym świecie, mająca uzupełnić sieć kolei żelaznych amerykańskokanadyjskich, ma być gotowym w październiku 1858 r. Tym sposobem zaprowadzona będzie bez przerwy komunikacja na 1200 mil *angielskich* długości między *Chicago*, które jest środkowym punktem zachodu i punktami nad brzegiem oceanu atlantyckiego. (Neue Pr. Ztg.)

Dzienniki sądowe zawierają dziś dwie interesujące wiadomości:

Między temi, którzy wczoraj mieli być przypuszczeni jako *attorney's* przy *Bail Court*, znajdował się gentleman mahometanin, nazwiskiem *Comrooden Tyabje*, który pracował według wszelkich przepisów u jednego adwokata w *Londynie* i zdał *examina* bardzo chlubnie. Ponieważ objawily się niejakie trudności w przedmiocie przysięgi, jaką składają wszyscy nowo przyjmowani adwokaci, przeto urzędnik sądowy *Crompton*, odesłał kandydata do uroczystej audjencji i sprawa ta przedstawioną została do decyzji sądu, który dziś z rana zasiadał. Lord *Campbell* wyraził się w następujący sposób:

„Zawiła to kwestja w przedmiocie przysięgi, jaką powinien złożyć jeden gentleman wyznania mahometanńskiego, przedstawiający się jako adwokat, ale który nie może sumiennie wykonać przysięgi, naznaczonej w pewnej okoliczności, albowiem w niej znajdują się wyrazy: „na prawdziwą wiarę chrześcijańską.” Idzie tu o zdecydowanie, czy potrzeba koniecznie, żeby złożył taką przysięgę?

Moi uczeni koledzy i ja roztrząsaliśmy tę kwestję i sądzimy, że złożenie tej przysięgi nie powinno być od niego wymagane, ponieważ przed przyjęciem na poprzednich posiedzeniach parlamentu nowego prawa o przysiędze, dla otrzymania stopnia adwokata nie była wymagana przysięga odrzuczenia się wszelkiej innej religji, tylko jedynie przysięga wierności, tudzież ta, którą zobowiązujemy się postępować z prawością w obowiązkach adwokata. Ten gentleman zatem może być przyjęty jako adwokat, złożywszy przysięgę wierności i postępowania według prawa i uczuć honoru w wykonywaniu tych obowiązków.

Pan *Comrooden Tyabje* wykonał następnie przysięgę w formie, jaką mogła najlepiej wiązać jego sumienie, t. j. wzięwszy koran w obie ręce, z któ-

rych prawa była obnażona i podnoszącego do wysokości czola; a następnie całując.

Lord *Campbell* przemówił do nowego adwokata, życząc mu najlepszego powodzenia w jego zawodzie. Pan *Comrooden Tyabja* podziękował szanownemu lordowi i oddalił się pozdrowiwszy wszystkich sędziów.

Druga wiadomość, o której wspomnieliśmy, jest dowodem, jak niekiedy literalne trzymanie się praw *angielskich*, może być przeciwne prawom ludzkości. Jest to fakt następujący:

Z zeznania p. *Higgs*, gubernatora więzienia za dług w *White Cross*, p. *Butler* doktora i p. *Franciszki Lewis*, córki zmarłej tamże p. *Brown*, okazuje się, że taż p. *Karolina Brown*, żona zacnego kupca wiktuałów i niegdys właściciela oberży, położonej przy *Leandenhall Street*, została osadzona w temże więzieniu w dniu 20 listopada, z mocy wyroku sądu hrabstwa *Whitechapel*, skazującego ją na 10 dni aresztu za niezapłacenie kwoty 30 szyl. (9 Rs.). Była to kobieta 80 letnia i dawno już przed aresztowaniem przyprowadzona do najwyższego stopnia niedostatku, tak, że często nie miała na chleb dla utrzymania życia. — Dla tego kiedy ta nieszczęśliwa staruszka została osadzona w więzieniu, była ona w stanie zupełnego wycieńczenia sił w skutku braku pokarmu. Skoro jęj dano pierwszy obiad, rzuciła się z wielką chęćnością na sztukę mięsa, ale ponieważ nie miała zębów, przeto połknęła mięso bez stosownego pożucia, co spowodowało silną niestrawność. — Ta słabosz pogorszona stanem osłabienia i wiekiem choręj, zakończyła się śmiercią, pomimo najtroskliwszych usiłowań sztuki lekarskiej. Sąd śledczy dał decyzję, że to była śmierć z przyczyn naturalnych. Niektórzy członkowie tego sądu przysięgłych, wyrazili swoje oburzenie, z powodu uwięzienia kobiety 80-letniej, biednej i słabej, tém bardziej, że to uwięzienie nie pociągnęłoby za sobą umorzenia jęj długu. Uważali zatem ten akt sądu za największe okrucieństwo, nie dając się niczem usprawiedliwić. Inny przysięgły zadeklarował złożyć dowody, że jeden sędzia hrabstwa posłał do więzienia na dłuższy jeszcze czas za drobniejszy dług starca mającego 84 lat, a kapitan *Higgs*, gubernator więzienia oświadczył, że niedawno jeszcze miał pod swemi kluczami starca także przeszło 80 letniego, za dług 4 szyl. 4 d. (mniej niż 1 Rs. 50 kop.); w czem jeszcze połowę stanowiły koszty sądowe. (Ind. Belge.)

C. H. I. N. Y.
W *Kantonie*, według ostatnich wiadomości z d. 13 października, trwa niezachwiana spokojuć. Jeneralny gubernator *Pel-Kwe*, wydał proklamację, w której wzywa wszystkich mieszkańców, aby powrócili do miasta i zajęli się na nowo swemi zatrudnieniami. W skutku tego, z każdym dniem przybywa ich znaczna liczba. Ulicę nowego miasta, bardziej są ożywione niż starego miasta, w pierwszym już większa część sklepów i magazynów jest otwarte. *Angielski kapelan* *wielebny Huleadt*, zaczął już na nowo rozdawać między ubogich porcje ryżu po 4 do 500 codziennie. W szpitalu leży jeszcze około 12 chłirczyków. Garnizon *angielski* urządził sobie teatr amatorski, który znajduje wielu lubowników. Pułk 59ty u dał się z *Kantonu* do *Hong-Kong* i ma podobno udać się do *Przyładka*. Pułk ten, który od roku 1849 znajduje się w *Chinach*, przez cały ten czas stracił 1170 ludzi, to jest 10 oficerów, 498 żołnierzy, 35 kobiet, 106 dzieci, 530 ludzi jako inwalidzi powrócili do *Anglii*. (Neue Pr. Ztg.)

F. R. A. N. w G. N. J. A.
Paryż 1 Grudnia. Jedynym zewnętrznym wypadkiem który zwrócił dziś uwagę publiczną, było otwarcie kortezów w *Hiszpanji*, ale dotychczas nie otrzymaliśmy textu mowy królowej *hiszpańskiej*.

Z innej strony listy z *Londynu* donoszą, że proces pana *Montalembert* sprawia daleko większe wrażenie po tamtej stronie kanału, niż w miejscu gdzie się odbywał. Ten prasy *angielskiej* jest nader gwałtowny, co zresztą łatwo się tłumaczy licznymi konfiskatami każdego z *dzienników* tamtejszych w obrębie *Francji*. Przeglądy miesięczne, tygodniki, były prawie gwałtowniejsze niż codzienne gazety. Nawet w *City* widocznie bardzo do serca wzięto skazanie pana *Montalembert* jako kwestję osobistą. Wydano w osobnym tomie szczegółowe sprawozdanie z całego procesu z portretem oskarżonego. Co do składowki zbieranej w *Anglii* na zapłacenie kary przez sąd wyznaczonej, p. *Montalembert* nie przyjmie jej stanowczo.

Między artykułami publikowanymi we *Francji*

w przedmiocie tego samego processu, szczególna zwraca uwagę jeden ogłoszony w Union de l'Orient i przypisywany panu Palloux.

Ciągle mówią o wielkich przygotowaniach w naszych arsenalach, ale opinia publiczna widocznie uspakaja się względem możliwości wojny. Kiedy kto chce zapewnić sobie pokój, powinien przygotowywać się do wojny, mówi dawna maksyma łacińska, ale aby mieć wojnę, nie dość jest przygotować ją, potrzeba jeszcze żeby ona miała ważne powody i żeby można ją było prowadzić w korzystnych warunkach. Tymczasem właśnie w całym dzisiejszym stanie rzeczy, tego nie łatwo spotkać ani otrzymać. Ci więc którzy tak samowolnie domagają zamiary rządu francuzkiego, dziwnie muszą mieć wyobrażenia o jego zręczności, przypisując mu gotowość wdania się tak lekkomyślnie w wojnę europejską.

Korespondencja z Paryżu do dziennika Pays, zaprzeczając wszelkim postrachom tak widocznie przewidywanym, wyprowadzonym z mniemań słów króla Sardynskiego, zapewnia jednak że król przemówił do żołnierzy tylko w zupełnie innym tonie.

Cesarz wrócił do Compiègne dopiero w sobotę albo w niedzielę. Dnia jest tam posiedzenie rady ministrów, na którym ma być obecny książę Neapolen, a na którym jeśli mamy wierzyć powszechnym wieściom, bardzo ważne kwestje mają być roztrząsane.

Baron Seebach minister saski w Paryżu, wyjechał wczoraj do Petersburga.

Jezuici z wielką gorliwością i pośpiechem budują swój wspaniały kościół przy ulicy Sevres. Dotychczas ta budowla zakryta jest domem mieszkalnym który zostanie rozebrany skoro kościół stanie w zupełności. Styl jest ten sam co w kościele Sgo Sulpijusza, tylko nietylko przepelniony ozdobami. (Indep. Belge.)

— Patrie w dwóch następujących ustępach stara się wyrazić wrażenie uspakajające jakie sprawił artykuł Constitutionnela w przedmiocie pogłoszek o wojnie.

«Powtórzyliśmy wczoraj z przykłaskiem artykuł Constitutionnela. Jednakże znajduje się w nim wyrażenie które zakłopotало nieco opinię publiczną i nad którym niektóre dzienniki czynią rozmaite uwagi i komentarze; powtarzamy jeszcze raz ten ustęp:»

«Sądzimy że możemy zapewnić że w ostatnich czasach nie zaszedł żaden świeży wypadek mogący zrodzić przypuszczenie, że może przyjść wkrótce do zerwania między Francją i Austrią.»

Komentarze szczególnie zwracały się na wyrażenie, że może przyjść wkrótce do zerwania.

Te wyrazy zdaniem naszym nie mogą mieć zatrwajającego znaczenia i przekonani jesteśmy że mówiąc tak, redaktor Constitutionnela, miał zamiar rozproszyć wszelkie obawy publiczne. Zamiar jego był najlepszy i widocznie tylko skrzywiony został przez obrót stylowy.

Niektóre dzienniki zagraniczne, a między nimi Morning Herald, nie przestają rozpuszczać w przedmiocie stanu umysłów we Włoszech, pogłoski niezmiernie zatrwajające. Morning Herald posuwa się aż do powiedzenia, że według listów z Medjolanu, wybuchła już rewolucja we Włoszech i że wszystko każe przewidywać walkę podobną do tej jaka miała miejsce w 1848 roku.

Są to bardzo niewłaściwe i smutne exaggeracje. Zawsze, a szczególnie w okolicznościach tak drażliwych, obowiązki dzienników są aż nadto są ustalone i określone, nie powinny one ani zamieścić, ani zmniejszać, ani przesuwać faktu, i nie możemy za nadto ostrzegać publiczności, aby się miała na baczności przeciw milczeniu, zmniejszaniu lub przesadzaniu faktów w pewnym wyrażonym interesie i dodamy że przesadzanie jest najniebezpieczniejszym.

Paryżka izba handlowa postanowiła przez specjalne wotum w tym przedmiocie, że podpisuje się na korzyść kanału morskiego Suez, w dowód swojej sympatii dla tego wielkiego przedsięwzięcia.

Pani Barrot, matka pana Odilon Barrot i pana Adolfa Barrot naszego nowego ambasadora w Madrycie, przedwczoraj zesłała z tego świata. (I. B.)

Times mówi o sile wojska w Indjach: «Z Anglii nadeszły tak liczne posiłki, że europejska siła

brojna w Indjach na terazniejszą zimę dojdzie do 100,000 ludzi. Rozmaite kontyngensy krajowców, dochodzą, jak nam się zdaje, także do 100 tysięcy, a prztem jeszcze Bengalia otrzymała znaczne kontyngensy z Madras i Bombay. Mimo to wszystko jednakże, mówią, że jesteśmy słabi co do liczby wojska wszędzie, wyjąwszy może we własnym obozie lorda Clyde.

Wydany został powszechny rozkaz salutowania i dzienniki kalkuckie mówią w tym przedmiocie:

«Bardzo pożądanem byłoby, żeby krajowcy wszelkich stanów byli obowiązani przynajmniej do oddawania ukłonów każdemu europejskiemu. Jeśliby oczekiwana proklamacja Jej Kr. Mości zawierała postanowienie, że krajowcy na znak wyższości naszego plemienia winni są kłaniać się każdemu europejskiemu, miałyby to nader pomyślne skutki. Chociaż europejskiemu w ogóle nie wiele chodzi o salut krajowców, będzie to zawsze dla tych ostatnich dowodem, że wyższa władza nad nimi panuje i wszystko potrafi przeprowadzić co za słusne uzna.

Z tych uwag nie można jeszcze wnieść pomyślnie względem wzajemnego dobrego usposobienia między dwoma stronami. (Neue Pr. Ztg.)

P R U S S Y.

Berlin 29 Listopada. Journal de Dresde organ pół-rządowy saski, uznał za potrzebę wystąpić w obronie rządu francuzkiego przeciw mniemałym atakom dzienników niemieckich.

Ci którzy bacznie uważali ruch prasy niemieckiej w ostatnich czasach, nie dostreśli wcale tych ataków. Dzienniki te, przedewszystkiem zaś pruskie, zajmowały się prawie wyłącznie nową fazą w jaką kraj nasz wszedł na drodze konstytucyjnej. Można nawet z pewnością przewidywać, że w miarę jak się rozwijać będą coraz bardziej instytucje polityczne z tej strony Renu, Niemcy coraz bardziej zwracać będą uwagę na swoje własne interesa. Być może że Journal de Dresde nie rad będzie temu zwrotowi. Zły zwyczaj publicystów niemieckich, bawienia się daleko więcej rozprawami nad tem co się dzieje i mówi za granicą, niż nad wypadkami własnego kraju, powinien i musi ustać wraz z przyczynami aż nadto znanymi, które zrodziły to ciągle zajmowanie się obcymi sprawami. Artykuł w Journal de Dresde ma tę wadę, że bardzo zalegi i opóźnił się pod względem położenia rzeczy w Niemczech, gdzie w ostatnich kilku tygodniach starano się tylko bronić instytucji konstytucyjnych i prawności przeciw atakom biurokracji i stronictwa feodalnego.

Statystyka wyborów, którą przytoczyliśmy pod dniem 27mym b. m., według Nationale Ztg. uważana jest powszechnie za dokładną. Obejmuje ona 345 wiadomych wyborów, z pomiędzy ogo 352, a zatem prawie całość rezultatów i licząc 95 głosów lewej strony liberalnej, 128 ministerjalnych, to jest dawnego lewego środka i nowych stronników gabinetu (te dwa stronictwa zatem stanowią 223 głosy) 39 konserwatystów, których część nie będzie stanowiła żywej opozycji gabinetowi, 38 katolików którzy po największej części wotują z liberalistami, 18 głosów polaków i 27 feodalnych, ta statystyka wykazuje dla zasad liberalnych i gabinetu potężnie przeważną większość. Co do 34 dodatkowych wyborów, te nie mogą zmienić gotowego już rezultatu, ponieważ między polityczni wybrani w kilku razem kolegach, należą wszyscy do opinii liberalnej. Naturalnie stronictwa nie będą mogły być ostatecznie uklassyfikowane aż po otwarciu posiedzeń prawodawczych. Ale wszelkie dotychczasowe obliczenia pozwalają przewidywać większość dwóch trzecich części dla stronictwa liberalnego i gabinetu Hohenzollern Auerswald.

Ostrzegaliśmy czytelników w przebiew autentyczności pogłoszek, które przetrząsały rozmaite ważne posady dyplomatyczne, to tym to pewnym mężom stanu. Wczoraj mówiliśmy nawet, że dotąd nie ma stanowczej decyzji czy zajdzie jaka zmiana w posadach reprezentantów naszych we Frankfurcie i gdzieindziej. Dziś możemy dodać, że według wszelkiego podobieństwa, ambasadorowie pruscy w Londynie i Paryżu, nie zostaną objęci zmianami jakie przewidują nasze dzienniki. Przeciwnie sądzą tu, że pp. Hatzfeld, baron v. Werther, pozostaną nateraz na swoich posadach.

Stary prowincjonalne w różnych prowincjach, zwołano są na dzień 12go grudnia. (I. B.)

DONIESIENIA. SPRZEDAZ TRYKOW

z owczarni w Kolyszowicach (Kotlischowitz) pod Toszkiem (Tost), znajdującej się o 3 mile od miasta Gliwica w górnym Śląsku położonej, rozpoczęła się z dniem 25 Listopada.

Tryki wystawione na sprzedaż są silnej, szerokiej budowy, a odznaczają się tyle obfitością, ile nadzwyczajną cienkością rana. W przecięciu strzyżono z każdego po trzy funty wełny, na ostatnim targu po 120 talarów centnar sprzedanej. Cena tryków ustanowiona między 20 a 100 tal. za sztukę, a względem bliższej umowy pp. obywatele raczą zgłosić się do

ZYGMUNTA GURADZE (Nr 554—2) w Toszku (Tost) w górnym Śląsku.

Podpisany utrzymujący

GŁÓWNY SKŁAD CUKRU

Z FABRYKI WALENTYNOWEJ zawiadamia, iż sprzedaż CUKRU en gros odbywa się w Kapturze moim, przy ulicy Granicznej Nr 1077a. ADOLF SCHIFF. (Nr 557—2)

Znany od lat kilkunastu

na zawsze wygubiający nagniotki, bez użycia ostrych narzędzi,

można nabyć każdego czasu w sklepie Rozmaitości M. Konopackiego, przy ulicy Krakowskie-Przedmieście w domu Blühma Nro 385, obok Kościoła Kk. Karmelitów. Wspomniany Płyn składa się z Nru 1go i 2go, z którego drugi Numer służy na uleczenie odlebień wszelkiego rodzaju. (Nac 561—1)

PRZYJECHALI DO WARSZAWY: rzyca nr 634, Zielński Fra. Białkowski Józef oby. ob. z Żeronic nr 601, Obuchowski Konst. oby. z Pałki Felix oby. z Stoku nr rzyca nr 739. 584, Górski Konst. obyw. WIECHALI Z WARSZAWY: z Tokumina nr 625, Grabowski Maxy. hr. z Żukobowski Karol fotogra. do Krakowa, Richter Antwa nr 625, Mogieliński technik do Opola, Danie Jerzy ob. z gub. Mińskiej ski Ant. oby. do Gołębia, nr 414, Turski Xawery Murczewski Jakob ob. do sędzia pokoju z Sulan Brześnia Lit.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 214, wyjechało 295.

dnia 6 Grudnia 1858 roku.

Table with columns for various financial and administrative data, including names, amounts, and dates.

Table with columns for names and amounts, possibly a list of transactions or payments.

Wartość kuponu niezaczonego od obl. skar. Rs. — kop. 73 1/2 od listów zastawnych kop. 27 1/2

TEATR WIELKI. Jutro: Korsarz. TEATR ROZMAITOSCI. Jutro: Wieśniaki i aktorka. — Syn narzeczony. — Antoni i Antosia.

Starszy Cenzor, F. Sobieszczanski.